

Vanavond, veel gedachten

gedichten bij 80 jaar einde WO II

Gerrit Vennema

Struikelsteen

Vandaag bijna gaan staan
op een struikelsteen,
toen een stem me erop wees –

een vriendelijk persoon, nu woonachtig
waar eens die andere mens,
niet minder vriendelijk,
werd opgeroepen, meegedwongen,
afgevoerd.

Vanavond, veel gedachten
bij het slapengaan.

leder zijn eigen

Een man vertelde hoe het
in de oorlog was gegaan,
decennia geleden.

Hij raakte nog van streek,
weer lopend langs het spoor,
gedwongen afgelegd.

Ik dacht aan alle stappen,
die er van mij moeten liggen
in verre landen, in mijn eigen stad.

Zo veel, zo weinig
uren in een dag.
Zo veel en toch zo weinig
avonturen in een leven.

Kamer met zicht op vulkaan

Scheef in de sponningen,
het venster –
open gewaaid of geworpen?

Een vaste kamerplant.

Met op de achtergrond, intussen,
steeds aanwezig:
dat rokende gevaarte!

Max Beckmann in oorlogstijd

Een slagveld van gezichten,
een luguber carnaval.

Koffers! – bij het eerste hakken van laarzen.
Kleuren, fel, omsingeld! – door gitzwarte contouren.
Een hand die nog een hoed grijpt,
een klarinet, een mes!

Een uitgelichte schaduw, lang in jaren...

En ergens op een pakzolder:
wilde plantengroei.
Daarbuiten:
een kerkhof als een olievlek.

Vals persoonsbewijs

Om te mogen zijn wie je niet bent.
Zo, voor nu, te blijven waar je bent...

Tot je weer verhuizen moet naar elders –
andermans gevreesde werkelijkheid?

Vannachtmerrie

Dat ik weer op reis moet, een verre reis...

Maar de koffer half gepakt,
mijn papieren zoek
en veel nog op te ruimen,
hier waar ik voorlopig niet,
wie weet, misschien wel nooit,
terug zal keren...

En maar een uur te gaan
voor de boot vertrekt,
het laatste lichtje wegglijdt
en ik ongezien, nog net op tijd,
thuis in mijn eigen bed
zal wakker schrikken?!

Anne Frank – Verhaal zonder einde

Twee jaar lang opgesloten
achter ramen zonder ogen,
binnen muren van gefluister...
Opgelegde veiligheid

deed snakken naar
frisse buitenlucht, vrije dagboekvlucht,
sterrendroom van Hollywood!

Herschreef haar kleine leven
omwille van een grootser,
wat ze hoopte volgen zou...
(uitgegeven en vertaald,
opgevoerd, verfilmd.)

Verraden door... een knecht? Moffie de kat?
Eén onbezonnen blik door een gordijnspleet?

Beland onder de blote hemel,
maar achter prikkelheksen,
de draad van haar verhaal weer kwijtgeraakt.

En toch dat alles niet voor niets.

Want wat zij toen niet weten kon:

hoe het einde zich vernieuwt,
vernieuwt, vernieuwt –
voorzag ze immers al.

Inhoud

- 7 Struikelsteen
- 9 Ieder zijn eigen
- 11 Kamer met zicht op vulkaan
- 13 Max Beckmann in oorlogstijd
- 15 Vals persoonsbewijs
- 17 Vannachtmerrie
- 19 Anne Frank - Verhaal zonder einde
- 23 Vlucht uit het kamp
- 25 Camp song
- 27 Hoop
- 29 Auschwitz
- 31 Hitler had ook een wc
- 33 Himmelfahrtstraße
- 35 Marschlied
- 37 Dresden, erna
- 39 Engel overziet verwoeste stad

- 43 De dag overleven
- 45 Dachau, jaren later
- 47 Atlantikwall revisited
- 49 Verdwenen spoor door de stad
- 51 Elegy for a soldier boy
- 53 Geen thuis (Droomnotitie)
- 55 De kermis op 4 mei
- 57 Hoe anders dan
- 59 Gezicht van de Holocaust
- 61 Vervolgd
- 63 Herinnering aan een dag
- 65 Vrouw van een verminkte soldaat
- 67 Het Vredespaleis vanaf de Joodse begraafplaats
- 69 De doden en wij